

ישראל חופשית

על-ידי ב"כ עוה"ד חגי קלעי, עוה"ד גל בריר ואח'
קלעי, רוזן ושות' משרד עורכי דין
מרחוב מזא"ה 22 א תל אביב - יפו
טלפון: 03-9070770, פקס: 03-9070771
דוא"ל: office@kalai-rosen.com

העותרת

נ ג ד

1. שר האוצר, מר בצלאל סמוטריץ'

באמצעות פרקליטות המדינה
משרד המשפטים, ירושלים
טלפון: 073-3925590; פקס: 02-6467011

2. ועדת הכספים של הכנסת

3. יו"ר ועדת הכספים, ח"כ משה גפני

באמצעות הלשכה המשפטית של הכנסת
משכן הכנסת, קריית בן גוריון ירושלים 9195016,
טלפון: 02-6408650, פקס: 02-6496801
מייל: arkaot@knesset.gov.il

4. איחוד הישיבות באר"י, ע.ר 580652109

ע"י עו"ד שמואל הורביץ
גדליהו והורביץ – משרד עורכי דין
מרחוב הרב קוק 8/53, ירושלים
דוא"ל: sh@ndv-law.co.il

5. איגוד מנהלי הישיבות והמוסדות התורניים

עו"ד שמואל מקלב
מרחוב ישראל בן זאב 6 ירושלים
טלפון: 02-655-3473 נייד: 054-207-4961
דוא"ל: Shmuel@maklev.co.il

6. ישיבת בית הלל בני ברק

7. ישיבת "מיר" ירושלים

8. מוסדות ישיבת כסא רחמים ספרדית

9. ישיבת פוניבז', ע"ר 580025286

ע"י עו"ד אבינעם סגל-אלעד, עו"ד רז נזרי ואח'
משרד עורכי דין פירון
ממגדל אדגר 360, השלושה 2, תל אביב 6706054
טל: 03-7540000; פקס: 03-7540011
דוא"ל: infro@firon.co.il

המשיבים

בקשה למתן ארכה מטעם המשיב 1

1. בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד (כב' השופטת רות רונן) מיום 15.3.26, הוארך המועד להגשת התגובה המקדמית מטעם המשיב 1 (להלן: **המשיב**) עד ליום 30.4.26.

2. בהמשך לאמור בבקשת הארכה הקודמת מטעם המשיבים, לפיה העתירה מעוררת סוגיה אשר מחייבת בחינה מעמיקה של מכלול ההיבטים הרלוונטיים, בתיאום עם גורמים שונים, המשיב יעדכן כי התקיימו מספר ישיבות והתייעצויות בעניינה של העתירה בראשות גורמים בכירים ובהשתתפות כלל הגורמים הרלוונטיים, ובמסגרתן נדונו בהרחבה הסוגיות הנוגעות למתן ההטבה לפי סעיף 46 לפקודת מס הכנסה, ובכלל זה היבטים נורמטיביים ומעשיים הכרוכים בכך.

בתוך כך, ביום 19.3.26 התקיימה ישיבה בראשות היועצת המשפטית לממשלה ובהשתתפות, בין היתר, מנהל רשות המיסים, היועץ המשפטי למשרד האוצר והיועץ המשפטי לרשות המיסים וגורמי מקצוע ומשפט נוספים ממשרדי האוצר, המשפטים ומרשות המיסים. בין היתר, עסק הדיון בגיבוש עמדת המדינה לעתירה דנן. בתוך כך הובהר כי משמעות ההטבה מכוח סעיף 46 לפקודת המיסים היא ויתור של המדינה על הכנסותיה ממיסי תורמים המשלמים מס בישראל, כדי לעודד תרומות למוסד ציבורי שאושר ככזה לצורך הסעיף, ובכך להגדיל את מקורות הכנסתו מתרומות.

3. בהתאם לאמור, ההכרה במוסד לצורך קבלת ההטבה מכוח סעיף 46 לפקודה היא החלטה מינהלית אשר צריכה להיבחן בהתאם לדין ולפסיקה ולכללי המשפט המינהלי, ובהקשר שלפנינו, גם בשים לב לקביעותיו של בית המשפט הנכבד בנוגע למתן הטבות הניתנות בקשר ישיר או עקיף להשתמטות מחובת הגיוס.

4. בהתאם לפסיקת בית המשפט הנכבד בעתירות הגיוס, השאלה המשפטית עמדה להכרעה היא האם המדינה מוסמכת לעודד לימודים במוסדות תורניים בהם לומדים חבי גיוס שאינם מסדירים את מעמדם מול הצבא, באמצעות מימון עקיף של אותם מוסדות תורניים באמצעות מתן זכאות להטבת מס לתורמים למוסדות אלה לפי סעיף 46 לפקודה, במטרה לעודד את התרומות לאותו מוסד, וכן האם אותו עידוד אינו סותר את פסיקת בית המשפט הנכבד בנושא.

בהתאם למצב החוקי הקיים וכנגזרת ממנו, על יסוד פסיקת בית המשפט הנכבד בעתירות הגיוס והעמדות המקצועיות שהוצגו בדיונים, הגיעה היועצת המשפטית לכלל מסקנה כי בהתאם לדין ולפסיקה, המדינה אינה יכולה להוסיף ולממן לממן באופן עקיף את פעילותם של מוסדות תורניים בהם לומדים חבי גיוס שאינם מסדירים את מעמדם מול רשויות הצבא ולעודד השתמטות באופן זה, באמצעות הענקת הטבת זיכוי מס לתורמים למוסדות לפי סעיף 46 לפקודה.

לשם יישום ההכרעה האמורה, הונחו גורמי רשות המיסים להשלים איסוף נתונים וכן להשלים את עבודת המטה הנדרשת, הנדרשים לצורך בחינת יישום הוראות הדין והפסיקה בכל הנוגע להטבה זו. לשם השלמת עבודת המטה האמורה ובחינתה על-ידי הגורמים המשפטיים הרלוונטיים, נדרש לגורמי המדינה פרק זמן מסוים נוסף.

5. על רקע האמור לעיל, ובשים לב לכך שהדיון בעתירה שהיה קבוע ליום 4.6.26, נדחה על-ידי יומן בית המשפט ונקבע ליום 13.7.26, מתבקש בית המשפט הנכבד לאפשר למשיב להגיש את תגובתם המקדמית לעתירה עד 21 ימים עובר למועד הדיון החדש שנקבע, קרי עד ליום 22.6.26. כן מוצע לאפשר למשיב להגיש הודעת עדכון בנוגע לסטטוס השלמת עבודת המטה האמורה, כמפורט בסיכום הדיון האחרון שהתקיים בנושא, וזאת בתוך 30 יום, קרי, עד ליום 28.5.26.

6. עמדות ב"כ הצדדים :

ב"כ העותרות, עו"ד יעל ויזל מסרה כדלקמן :

"בהחלטה מיום 12.2.26 נקבע כי התיק ישמע בפני הרכב "בהקדם" ובקשת הארכה התקבלה באופן חלקי בלבד. חרף האמירה הברורה והחשיבות שבבירור מהיר של העתירה, זוהי בקשת הארכה השנייה המוגשת מאז, והארכה המבוקשת כעת, בשים לב למועד הדיון המעודכן, היא למעשה בת כחודשיים. משכך, העותרת מתנגדת לבקשה, ולמצער למשך הארכה המבוקש. כן מתנגדת העותרת לכך שמועד התשובה יגזר ממועד הדיון, דבר שגורם פעמים רבות לכך שהגשת התשובה מוגשת בסמוך מאוד לדיון, דבר שמקשה על היערכות סבירה לדיון. לפיכך מבוקש כי ככל שתתקבל בקשת הארכה באופן מלא או חלקי, ינקוב בית המשפט הנכבד מועד להגשת התגובה".

ב"כ המשיבים 2-3, עו"ד יצחק ברט מסר את הסכמתו לבקשה.

ב"כ המשיב 4, עו"ד שמואל הורביץ מסר כדלקמן:

"המשיב מתנגד נחרצות לבקשת הארכה, אשר תחת כסות טכנית של "דחיית מועדים", מבקשת לקבל הכשר שיפוטי לביצוע מחטף מנהלי חסר תקדים המשנה את הסטטוס-קוו במחשכים. רק בחודש נובמבר האחרון התנגדה המדינה למתן צו ביניים מטעם העותרת בדיוק בנימוק כי "אין לשנות את המצב הקיים" בטרם בירור העתירה; והנה כעת, המדינה מאמצת את עמדת העותרת ופועלת להעניק לה את הסעד העיקרי מחוץ לכותלי בית המשפט, תוך דרישה לקבל מבית המשפט "צ'ק פתוח" ופטור ממענה משפטי סדור עד סמוך למועד הדיון החדש.

הכרעת היועצת המשפטית לממשלה מיום 19.3.26 המאוזכרת בבקשה, סותרת חזיתית את הפסיקה. בעוד המדינה נתלית בפסק הדין בעניין התמיכות (בג"ץ 6198/23), היא מתעלמת מכך ששם (בפסקה 74) הותר במפורש להמשיך להעביר כספים לאותם המוסדות עבור תלמידים פטורים, ושליטת סעיף 46 מהמוסד כולו היא ענישה קולקטיבית האסורה בדיון. יתרה מכך, ההחלטה מנוגדת להחלטה 'הטרייה' (בג"ץ 5819/24, פסקאות 64-67) שקבע כי סנקציות כלכליות יש להפעיל באופן אישי-פרסונלי כלפי "מי שהוכרז כמשתמט", ולא כפגיעה רוחבית בעמותה. הדבר אף חורג מסמכותו הבלעדית של שר האוצר לפי סעיף 46(א1) ורומס את הלכת "יחד רמת השרון" המונעת הפעלת שיקול דעת ערכי-פוליטי בשלילת אישורי מס.

חמור מכל, המדינה מודה, בבחינת הודאת בעל דין, כי היא רק כעת "מנחה להשלים איסוף נתונים" כדי להבין כיצד ליישם את המהלך. האומנם כך? אם למערכות המדינה טרם ברור כיצד להצליב נתונים באופן טכני, הכיצד ניתן לבוא בטרוניה ולדרוש ממנהל העמותה האזרחית לעשות כן? זוהי גישה של יקוב הדיון את המציאות ודרישה לבלתי-אפשרי (*Impossibilium nulla obligatio est*).

לאור הגילוי הדרמטי בבקשה זו, המשיב מבקש להגיש תגובה סדורה ומפורטת ישירות לבית המשפט הנכבד בתוך 7 ימים (ממתן החלטה). המשיב ידרוש לדחות את בקשת הארכה הפתוחה, לחייב את המדינה להציג את עמדתה המשפטית לאלתר, ולהוציא צו מניעה דיוני האוסר על רשות המסים לשנות את המצב הקיים עד להכרעה בעתירה. המשיב אף ירחיב אודות התנהלות מי שאמור להיות המודל לחיקוי של 'קצין בית המשפט', אך בחר להסתיר מביהמ"ש והצדדים כי ההכרעה בתיק כבר התקבלה בחדרי חדרים לפני למעלה מחודש (וארבעה ימים בלבד לאחר בקשת הארכה הקודמת). לאור מועד הדיון שנקבע, לא יעלה על הדעת כי המדינה תגיש את מענה המשפטי רק ביום 22.06.26, כשלושה חודשים לאחר שהיועמ"שית כבר גיבשה את עמדתה הסופית, וכל זאת במטרה לנצל את זמן הביניים לשינוי המצב בשטח והפיכת הדיון ביום 13.7.26 לתיאורטי".

ב"כ המשיב 5, עו"ד שמואל מקלב מסר כדלקמן:

1. המשיבה 5 גילתה את נדיבותה הנכבדה בבקשות הארכה של המשיב 1 עד כה, אך תתנגד לבקשת ארכה זו והארכות נוספות, והמשיבים יבקשו לקבל לידיהם את תשובת המשיב 1 המפורטת די זמן קודם הדיון ולהיערך כראוי וכנדרש לדיון, וזאת על מנת שינתן להם יומם בבית המשפט הנכבד.
2. בנוסף מעיון בבקשת הארכה נראה כי היועצת המשפטית לממשלה כבר קיבלה עמדה משפטית בנושא ואף הביאה את עמדתה במסגרת בקשת הארכה ואין טעם עוד ליתן הארכות נוספות. והארכה המבוקשת אינה אלא ניסיון לקביעת עובדות בשטח בטרם הכרעת בית המשפט בסוגיה.
3. ככל ובית המשפט ייענה לבקשת הארכה, בית המשפט יתבקש להורות כי ככל ותקבל החלטה חדשה על ידי מי מהגורמים, החלטה זו לא תכנס לתוקפה עד לקבלת פסק דין בעניין.
4. בשולי הדברים אך לא בשולי חשיבותם, יאמר כי בשונה מהנכתב בבקשת הארכה, עברנו על כל עתירות הגיוס ופסק דינו של בית המשפט הנכבד שוב ושוב ושוב, ולא מצינו שנדונה בהם השאלה המשפטית "האם המדינה מוסמכת לעודד לימודים במוסדות תורניים" ומעולם גם לא הוטל דופי במוסדות חשובים אלו, אלא אך ורק השאלה "האם המדינה מוסמכת להעביר תמיכות וליתן הטבות לאלו שלא קיבלו פטור או ששירותם הצבאי לא נדחה כדין", (שורות 19-6 בפסק הדין בג"ץ 6198-23 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ. שר הביטחון), השאלה המשפטית שנדונה ממוקדת הייתה במימון מדינתי ספציפי – פרטני של מחויבי גיוס שאינם מתגייסים, ולא חלילה בפגיעה במוסדות התורניים עצמם בהם לומדים ציבור מגוון הכולל גם כאלו שהתגייסו, וכאלו שאינם בגילאי גיוס כלל. ואדרבה בית המשפט בפסק דינו קבע כי יש לאזן בין חומרת אי-החוקיות לבין הפגיעה במוסדות, והחיל את דוקטרינת "הבטלות היחסית" כדי למנוע עוול למוסדות.
5. המקום היחידי במסגרת הדיון בעתירות בו אוזכרה שאלת "עידוד לימודים במוסדות תורניים" היא בפליטת פה אומללה של מי מבאי כח העותרים בעתירות הגיוס "נפרק את עולם התורה...", אמירה לה לא היה שותף בית המשפט הנכבד באף שלב של ההליכים המשפטיים, עצוב וכואב שאמירה אומללה זו מקבלת כעת גושפנקא דווקא מהיועצת המשפטית לממשלה ובאי כוחה בפרקליטות המדינה.
6. עיון בפסק הדין מוביל למסקנה הפוכה מזו שבאי כח המדינה מנסים להסיק מפסק הדין, עמדת היועצת המשפטית לממשלה חותרת תחת "עקרון החוקיות" הנחיה מנהלית אינה יכולה לסתור פסק דין או להרחיב את תחולתו בניגוד לדין הקיים כל עוד לא נקבע אחרת בדיון ובפסיקה.

ב"כ המשיבים 6-9, עו"ד רז נדרי, אבינעם סגל-אלעד ונדים עבוד מסרו כדלקמן:

"במסגרת בקשה להארכת מועד, כאגב אורחא וללא כל הסבר ענייני, מובאת עמדתה של היועצת המשפטית לממשלה, אשר הלכה למעשה מאמצת את עמדת העותרים, וזאת לשיטת המשיבים בסתירה להלכה מפורשת של בית המשפט הנכבד בסוגיה הנדונה, תוך התעלמות מוחלטת משלל הטענות כבדות המשקל שהובאו במסגרת תגובת המשיבים לעתירה. נזכיר, כי במסגרת תגובתם לעתירה פירטו המשיבים בהרחבה כי יש לדחות מכל וכל את טענתה המרכזית של העותרת, שלפיה פסק הדין בעניין התנועה לאיכות השלטון והנחיית היועצת המשפטית לממשלה מחייבים, או למצער מצדיקים, את ביטול ההכרה בתרומות לשיבות לפי סעיף 46 לפקודת מס הכנסה. המשיבים הבהירו, בין היתר, כי פסק הדין האמור עוסק במימון מדינתי ספציפי של

מחויבי גיוס שאינם מתגייסים, ואינו מכוון כלפי המוסדות שבהם לומדים אותם תלמידים; כי עיון בפסק הדין מוליך דווקא למסקנה הפוכה מזו שהעותרת מבקשת להסיק; כי סעיף 46 לפקודה הוא מנגנון מס כללי ושוויוני שנועד לעודד תרומות ולחזק את החברה האזרחית, ולא כלי לאכיפת דיני שירות ביטחון; כי קבלת העתירה היא שתעורר קשיים חוקתיים ופגיעה בשוויון; כי הסעד המבוקש עומד אף בסתירה להלכה שנפסקה בבג"ץ 2334/17 יחד רמת השרון; ולבסוף, כי לעתירה עשויות להיות השלכות ציבוריות וחברתיות רחבות וכבדות משקל.

כל אלה לא זכו לכל התייחסות בבקשה מטעם היועצת המשפטית לממשלה, שהובאה אגב בקשה דיונית להארכת מועד.

זאת ועוד, בבקשה להארכת מועד נטען כי "בהתאם לפסיקת בית המשפט הנכבד בעתירות הגיוס, השאלה המשפטית שעמדה להכרעה היא האם המדינה מוסמכת לעודד לימודים במוסדות תורניים בהם לומדים חבי גיוס שאינם מסדירים את מעמדם מול הצבא". כפי שעולה בבירור מתגובת המשיבים, טענה זו של המדינה בטעות יסודה. מפסק הדין בעניין התנועה לאיכות השלטון עולה המסקנה ההפוכה (ראו פסקאות 41-45 לתגובת המשיבים לעתירה), ודאי שאין בו כל אמירה, אף לא רמיזה, המבטאת פסול כלשהו בעידוד לימודים במוסדות תורניים.

בנסיבות אלה, ולנוכח ההתנהלות הדיונית מטעם משיבי המדינה עד כה, יבקשו המשיבים מבית המשפט הנכבד להבהיר כי לא יינקטו צעדים חד צדדיים כלשהם מטעם המדינה בטרם הכרעה בעתירה דנו; כן יבקשו המשיבים כי בית המשפט הנכבד יורה למשיבים להגיש עמדתם המפורטת בתוך פרק זמן קצר, ללא תלות במועד הדיון שייקבע, וזאת על מנת לאפשר למשיבים להיערך כראוי."

היום, י"ב באייר תשפ"ו

29 באפריל 2026

יעל קולודני ערבה, עו"ד

סגנית בכירה במחלקת הבג"צים

בפרקליטות המדינה

נטע אורן, עו"ד

סגנית מנהל מחלקת הבג"צים

בפרקליטות המדינה